Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 04/0306
26.02.2020 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 11 февруари 2020 година, врз основа на примена жалба од „Хелсинишки комитет за човекови права“, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Весник“, со текстот насловен „Сведочење на матичната лекарка: Тамара починала од пневмонија“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1 и 12.

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 17 јануари 2020 година, граѓанското здружение „Хелсиншки комитет за човекови права“ поднесе жалба за текстот со наслов „Сведочење на матичната лекарка: Тамара починала од пневмонија“, објавен на 17 јануари 2020 година, на интернет – порталот „Весник“ (www.vesnik.com).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување и го нарушува принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци.

Според подносителот на жалбата, насловот на текстот не соодветствува со неговата содржина.

„Имено, насловот погрешно ја информира јавноста за тоа што го изјавил сведокот на рочиштето, односно неговата изјава е извадена од контекст, а со цел да послужи за поголема читаност на веста, објавена на медиумот“, посочуваат од „Хелсиншкиот комитет за човекови права“.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт интернет – порталот „Весник“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА.** Комисијата едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1, а со мнозинство гласови и во членот 12.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 12: „*Плагијатортвото е неприфатливо. Цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот“.*

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 11 февруари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека се работи текст од широк јавен интерес, кој обработува сензитивна тема, што предизвика силни реакции и емоции во јавноста. Содржината на самиот текст е, во основа, коректна и пренесува сведочења од судење, поврзани со причините за смртта на девојчето Тамара. Но, од друга старана, Комисијата констатираше дека насловот на текстот во целост не соодветствува со неговата содржина, создава конфузија и нуди контрадикторна информација. Поконкретно, во самиот текст се вели дека матичната лекарка за причините на смртта на девојчето дознала од медиумите, додека, сосема спротивно на тоа, од насловот се добива впечаток дека причината за смртта е лично тврдење и став на лекарката:

***Сведочење на матичната лекарка: Тамара починала од пневмонија (наслов)**

*Последен пат девојчето Тамара Димовска кај матичен лекар било однесено половина година пред да почине. Ова го сведочеше нејзината матична лекарка Розета Босилкова. **Од медиуми разбрала дека причина за смртта била пневмонија. (дел од текст)**

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на интернет – порталот „Весник“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, кој упатува на потребата од максимална точност на информацијата. Со вака поставениот наслов читателите можат да стекнат погрешен впечаток за деталите кои биле изнесени во судницата и да бидат доведени во заблуда. Насловот или најавата на прилогот мора да одговара на неговата содржина, а новинарот секогаш треба да се стреми да се задржи оригиналниот контекст на сите цитати или извадоци. Новинарското известување не смее да ја смени смислата на реченицата, изјавата или цитатот.

Во продолжение, Комисијата утврди и дека оспорениот текст е целосно преземен од друг медиум, во случајов, од веб-страницата на телевизија „Телма“, без притоа воопшто да се наведе изворот од каде што е преземена информацијата. Со тоа, интернет порталот „Весник“ го прекрши и **членот 12** од Кодексот на новинарите, според кој плагијатортвото е неприфатливо, а цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот. Доколку информацијата е преземена или парафразирана од друг медиум, авторско дело или истражување, изворот мора да биде наведен, во спротивно, станува збор за плагијатор, а не за новинар. Ваквиот принцип е непишано правило во најголем дел од правилниците за користење преземени содржини во медиумите во електронска форма, кој налага:

– дозволено е објавување на 20-30% од текстот при што задолжително мора да се истакне изворот;

– доколку медиумот е во електронска форма, потребно е да се обезбеди линк до преземениот материјал.

Во овој контекст, Комисијата ги повикува медиумите објавените текстови да се потпишани од автор, а доколку се преземени од други медиуми тоа да биде наведено во согласност со Законот за заштита на авторски права.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Весник“ (www.vesnik.com), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595